

The Pattern of Cultivating Altruism and Resistance in the Contemporary Family

Tayyebbeh Rahmati

Level 3 Student, Hazrat Zainab (PBUH) Specialized Seminary School, Aran va Bidgol .

Email: RAHMATY20@chmil.ir

Zohreh Saeedi

Level 3 Graduate, Hazrat Zainab (PBUH) Specialized Seminary School, Aran va Bidgol

Email: f.m135@chmail.ir

Abstract

This article, titled "Today's Generation: The Pattern of Education, Altruism, and Resistance," is written using the library research method. Altruism is defined as selflessness and prioritizing others over oneself, while resistance signifies moderation and steadfastness. Given the current global conditions and the increasing onslaught of adversaries against society, it is essential that these two characteristics are nurtured, particularly in the new generation. In this regard, the family plays a significant role in fostering these two traits, as children regard their family members as their primary role models. Therefore, this research endeavors to explain and examine the "Pattern of Cultivating Altruism and Resistance in the Contemporary Family" through contemplative reflection on religious sources and employing a descriptive-explanatory approach. The influence of parent-child relationships, the role of family beliefs and values, the creation of opportunities for family participation, and observational modeling are among the key factors that shape the qualities of altruism and resistance, as well as the lifestyle of children.

Keywords: Altruism, Resistance, Contemporary Generation, Pattern and Education.

نموذج التربية على الإيثار والمقاومة في الأسرة المعاصرة

طيبة رحمتي

طالبة المستوى الثالث، مدرسة حضرت زينب عليها السلام العلمية التخصصية، مدينة آران وبیدگل.
البريد الإلكتروني: RAHMATY20@chmil.ir

زهره سعیدی

خريجة المستوى الثالث، مدرسة حضرت زينب عليها السلام العلمية التخصصية، مدينة آران وبیدگل.
البريد الإلكتروني: f.m135@chmail.ir

الملخص

كُتب هذا المقال بعنوان "جيل اليوم: نموذج التربية والإيثار والمقاومة" باستخدام المنهج المكتبي. يُعرف الإيثار بأنه التضحية وتفضيل الآخرين على النفس، بينما تمثل المقاومة الاعتدال والثبات. ونظراً لظروف العالم المعاصر وتزايد هجمات الأعداء على المجتمع، فمن الضروري تنشئة هاتين الصفتين، لا سيما في الجيل الجديد. وفي هذا السياق، تلعب الأسرة دوراً محورياً في غرس هاتين الصفتين؛ لأن الأبناء يعتبرون الأسرة النموذج الأسمى لهم. لذا، سعى هذا البحث من خلال التدبر والتعمق في المصادر الدينية، وبالاتماد على المنهج الوصفي التفسيري، إلى تبين ودراسة "نموذج التربية على الإيثار والمقاومة في الأسرة المعاصرة". وتعد تأثير العلاقات بين الأب والأم على الطفل، ودور المعتقدات والقيم الأسرية، وخلق فرص المشاركة العائلية، والنمذجة بالملاحظة، من العوامل المؤثرة في تشكيل صفات الإيثار والمقاومة ونمط حياة الأطفال. الكلمات المفتاحية: الإيثار، المقاومة، جيل اليوم، النموذج والتربية.

الگوی تربیت ایثار و مقاومت در خانواده امروزی

طیبه رحمتی

طلبه سطح سه مدرسه علمیه تخصصی حضرت زینب علیها السلام، شهرستان آران و بیدگل

– RAHMATY20@chmil.ir

زهره سعیدی

دانش آموخته سطح سه مدرسه علمیه تخصصی حضرت زینب علیها السلام، شهرستان آران و بیدگل

f.m135@chmail.ir

چکیده

مقاله حاضر با عنوان نسل امروز، الگوی تربیت و ایثار و مقاومت به روش کتابخانه‌ای نوشته شده است؛ ایثار به معنای گذشت و ترجیح دیگران بر خود است و مقاومت اعتدال و پایداری است که باتوجه به شرایط جهان امروز که هجمه‌های دشمن در جامعه زیاد است و لازم است این دو ویژگی خصوصاً در نسل جدید پرورش پیدا کند. از این میان خانواده نقش بسزایی در پرورش این دو ویژگی دارد؛ چراکه فرزندان خانواده را بهترین الگوی خود قرار می‌دهند. از این رو، در این پژوهش تلاش شده است با تدبیر و تعمق در منابع دینی و با تکیه بر روش توصیفی – تبیینی، «الگوی تربیت ایثار و مقاومت در خانواده امروزی» تبیین و مورد بررسی قرار گیرد. تأثیر روابط پدر و مادر در کودک، نقش باورها و ارزش‌های خانواده، ایجاد فرصت‌های مشارکت خانوادگی، الگوپذیری مشاهده‌ای از جمله مواردی است که در شکل‌گیری صفات ایثار و مقاومت و سبک زندگی کودکان موثر است.

کلیدواژه: ایثار، مقاومت، نسل امروزی، الگو و تربیت.

مقدمه

اسلام کامل‌ترین دینی است که تمام صفات و رفتارهای مطلوب زندگی را بیان کرده است. روحیه ایثار و مقاومت دو ویژگی است که در شرایط کنونی و باتوجه به شرایط جنگی و هجمه‌های دشمن متخاصم از هر جهت لازم است این دو ویژگی صوصا در نسل امروز تقویت شود که خانواده بهترین و مهمترین نقش را در این امر دارد. مقاله پیش رو با عنوان نسل امروز الگوی تربیت ایثار و مقاومت به روش کتابخانه‌ای نگارش شده و ۴ عامل مهم که خانواده نقش دارد و باید رعایت شود تا نسل امروز یاد بگیرند؛ ۱- تأثیر روابط پدر و مادر در کودک، ۲- نقش باورها و ارزشهای خانواده، ۳- ایجاد فرصت‌های مشارکت خانوادگی، ۴- الگوپذیری مشاهده‌ای است. در این زمینه مقاله «فرهنگ ایثار و موانع و راهکارهای ترویج شهادت در جامعه» و مقاله «ارتقاء فرهنگ ایثار و شهادت در بین نسل جوان» و کتاب نقش تربیتی والدین و رسانه‌های گروهی در الگوپذیری نوجوانان و جوان به این موضوع پرداخته‌اند ولی این مقاله ۴ عاملی که والدین در رشد و تقویت روحیه ایثار و مقاومت نقش داشته‌اند را بررسی نموده است.

مفهوم شناسی

الف: ایثار

ایثار در لغت به معنای «برگزیدن، دیگران را بر خویش مقدم داشتن و مانند آن است» (دهخدا، ج ۸، ذیل واژه ایثار) و در اصطلاح، «بخشش به کسی در مورد

چیزی [است] که خود فرد به آن نیاز دارد.» (نراقی، ۱۳۸۱، ج ۲، ص ۱۲۲)

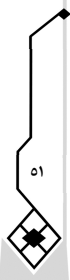
ایثار گاهی با بذل مال یا کاروتلاش بیشتر انجام میگیرد و در بعضی موارد ایثار با نثار جان در راه خدا صورت میگیرد که شهادت نام دارد. «ومن الناس من یشری نفسه ابتغا مرضات الله». (بقره، ۲۰۷) در میان مردم کسانی هستند که در جستجوی خشنودی خدا از جان خویش میگذرند. اهل بیت و شیعیان آنها همواره کوشیده اند تا حد امکان از این فضیلت پاسداری کنند.

ب: مقاومت

واژه مقاومت در لغت از ریشه «ق و م» گرفته شده است و به معنای اعتدال (زبیدی، ۱۳۰۶ ق، ج ۱۷، ص ۵۹۲؛ طریحی، ۱۴۰۸ ق، ج ۳، ص ۵۶۶)، پایداری، ایستادن، درست شدن و قیمت نهادن (دهخدا، ۱۳۷۳، ج ۶، ص ۲۱۸۱) آمده است. از میان معانی یادشده، معنای اعتدال شهرت بیشتری دارد (رازی، ۱۴۱۵ ق، ج ۵، ص ۲۰۱۷؛ فیروزآبادی، ۱۴۲۴ ق، ج ۲، ص ۱۵۱۷)،

در اصطلاح علم اخلاق مقاومت به معنای صبر است؛ «اما الصبر فهو مقاومة النفس الهوى لثلاث تنقاد لقبائح اللذات» صبر همان ایستادگی نفس در برابر خواهش هاست تا گرفتار لذت های زشت نشود (ابن مسکویه، ۱۴۲۶ ق، ص ۱۰۲).

و در اصطلاح علم سیاست واژه مقاومت ایستادن، مخالفت کردن و واکنش برای دفع کردن است. (نوروزی خیابانی، ۱۳۸۷، ص ۴۱۷) بر مبنای قرآن کریم، مقاومت امری پسندیده بلکه امری لازم و ضروری است که خود خداوند متعال از

باب تفضل بر مؤمنین و برای جلوگیری از تسلط کامل فساد و تباهی طاغوت (طباطبایی، ۱۳۷۱، ج ۲، ص ۹۸) مجری آن است؛ زیرا کسی را یارای مقابله با او نیست و در واقع از بندگان مومن دفاع می‌کند.

نقش خانواده در نهادینه کردن فرهنگ ایثار و مقاومت

الف: تأثیر روابط پدر و مادر در کودک

کودکان حساس‌ترین زمان رشد و تربیت خود را در خانواده می‌گذرانند. پس می‌توان گفت زن و شوهر از ارکان خانواده به شمار می‌روند. از این رو برای تربیت فرزند که به نوعی انتقال ارزش‌ها به اوست باید به رعایت عوامل زمینه‌ساز آن اهتمام ویژه داشته باشند. لذا «الگوهای رفتاری فرزندان باید انسان‌های والایی باشند که شخصیت ایشان آمیزه‌ای از صداقت، خلوص، صفا، محبت، عطف، ایثار، گذشت، منطق و استواری و اعتماد به نفس باشد. زمانی که فرزندان در جریان زندگی و کنار هم بودن‌ها، نشست و برخاست‌ها و گفت‌وشنود-ها با افرادی که به عنوان الگو و مروج خوبی‌ها و نیکی‌ها هستند مواجه می‌شوند، ویژگی‌های آنها را در شرایط سهل و دشوار می‌آزمایند و اخلاص، درستی، مقاومت در برابر مشکلات، صداقت و ایثار شخصیت پدر و مادر خود را باور می‌کنند و اگر والدین حقیقتاً اهل عمل و صادق باشند از هوای دل مرید آنها می‌شوند و با همه وجود ایشان همانندسازی کرده، سعی می‌کنند به گونه‌ای بیاندیشند که آنها دوست دارند و به صورتی رفتار کنند که خوشایند آنان باشد.» (حسینی نژاد، ۱۴۰۰، ج ۱، ص ۹۲)

هورنل هارت و ای. بی. هارت جامعه‌شناس قائلند «نزاع پدر و مادر باعث بوجود آمدن تضاد در شخصیت کودک می‌شود. این تضاد و عقده درونی غالباً به روحیه و رفتار غیرطبیعی و ضد اجتماعی منجر می‌گردد». لایبرتا توپیک روان‌شناس کودک ضمن مطالعات خود دریافت که کودکانی که از خانواده‌های آرام و سالم هستند با دیگر کودکان همکاری و تعاون داشته از لحاظ عواطف سالم و طبیعی می‌باشند. (وطنی، ۱۳۸۹، ص ۴۴) لذا وقتی کودک می‌بیند والدین در اختلاف‌ها به جای شکستن حرمت یکدیگر، با صبر، همدلی و گفت‌وگو پیش می‌روند، مفهوم «مقاومت سالم» را می‌فهمد؛ یعنی ایستادن در برابر سختی بدون خشونت.

باید اذعان کرد الگوی رفتاری والدین با یکدیگر و با فرزندان به ویژه در مواجهه با سختی‌ها، زیربنای شکل‌گیری شخصیت، قدرت تاب‌آوری، و توانایی فرزندان در برقراری روابط سالم را تشکیل می‌دهد. در این میان، دو مفهوم کلیدی «ایثار» (فداکاری و از خودگذشتگی) و «مقاومت» (توانایی پایداری در برابر مشکلات)، از جمله ارزشمندترین ویژگی‌هایی هستند که والدین می‌توانند به فرزندان خود بیاموزند. وقتی کودک می‌بیند والدین در اختلاف‌ها به جای شکستن حرمت یکدیگر، با صبر و همدلی و گفت‌وگو پیش می‌روند، مفهوم «مقاومت سالم» را می‌فهمد؛ یعنی ایستادن در برابر سختی بدون خشونت و مقاومت در برابر چالش‌ها و توان حل مسئله. بالعکس زمانی که کودک مشاهده کند والدین برای هم و خانواده تلاش می‌کنند، اما خودشان را قربانی نمی‌کنند. تحمل رنج بیش از حد،

سکوت طولانی، تحمل بی‌عدالتی برای کودک الگوی خطرناک می‌سازد.

ب: نقش باورها و ارزش‌های خانواده در شکل‌گیری صفات ایثار و مقاومت

یکی از جنبه‌های مهم تربیت اجتماعی فراگیری ایثار و مقاومت در زندگی است که بزرگان دین برای بالندگی و تعالی آن همت گمارده‌اند. رساله حقوق حضرت سجاد علیه السلام حاوی دستورها و توصیه‌های فراوان در خصوص نحوه برقراری روابط اجتماعی با علمای دین، همسایگان، همسرو دیگر مسلمانان است که رعایت این حقوق ابتدا باید توسط والدین انجام شود تا آنها بتوانند آن را به فرزندان انتقال دهند. (حسینی‌نژاد، ۱۴۰۰، ج ۱، ص ۹۹)

لذا باورها و ارزش‌های خانواده یکی از بنیادی‌ترین منابعی هستند که شخصیت و رفتار آدمی را از کودکی تا بزرگسالی تشکیل می‌دهد. «ایثار و مقاومت نیز از جمله صفاتی هستند که در بستر خانواده رشد می‌کنند. این باورها باعث می‌شود بذریع ایثار و مقاومت و تاب‌آوری در ذهن کودکان کاشته شود و در واقع باور خانواده‌ها سبب نهادینه شدن آن در فرزندان نیز می‌شود. این ضرورت دوچندان می‌شود هنگامی که درمی‌یابیم دشمنان اسلام و انقلاب با تهاجم فرهنگی و در عرصه جنگ نرم هرروز سعی دارند به ترفندی نوجوانان و جوانان ما را از باورهای ارزشی خود دور ساخته و با بی‌هویت کردن آنان، دنباله‌رو فرهنگ غرب نمایند». (عرفانی؛ صفایی، ۱۳۸۹) لذا آنچه در این زمان اهمیت دارد، انتقال این ارزش‌ها و دانش‌های دینی و اسلامی به نسل‌های بعد می‌شود و نخستین راه در

انتقال فرهنگ از یک نسل به نسل دیگر، تعلیم و تربیت برخوردار از دانش و معرفت، با استفاده از ریشه‌های ملی و بومی است (قهرمانی و همکاران، ۱۳۸۸، ص ۳۲)

امام سجاد در زمینه مسئولیت تربیت فرزندان می‌فرماید: «حق فرزند تو این است... در سرپرستی وی مسئولیت داری که ادب او را نیکو کنی» (بروجردی، ۱۳۸۶، ج ۲۶، ص ۸۵۴) از این رو در صورتی که والدین از لحظه تولد کودک ارزش‌های انسان‌ساز اسلام را در باورهای فرزند خود بگنجانند و او را با عمل خود، راهنمایی کنند، مسلماً دستورات و احکام اسلامی در وی نهادینه شده و جزو اعتقادات یقینی و محکم او در خواهد آمد، و راه خود را براساس مکتب اسلام در تاریکی‌های جهل و تحریفات دشمنان اسلام تشخیص خواهد داد. بنابراین «والدین، علاوه بر دقت در اعمال خود باید محیط مناسبی را در اطراف کودک مهیا نمایند و با انتقال ارزش‌ها و باورها، ارائه الگوهای رفتاری و آموزش مهارت‌های زندگی و تقویت باورهای معنوی، بستر اصلی شکل‌گیری صفات ایثار و مقاومت را می‌سازد. این ویژگی‌ها بیشتر از اینکه اکتسابی صرف باشند، در فضای عاطفی و ارزشی خانواده «نهادینه» می‌شوند و در طول زندگی فرد پایدار می‌مانند.» (وطنی، ۱۳۸۹، ص ۵۵)

ج: ایجاد فرصت‌های مشارکت خانوادگی

ایجاد فرصت‌های مشارکت خانوادگی یکی از مؤثرترین راه‌ها برای پرورش

روحیه ایثار و مقاومت در کودکان است. مشارکت، ارزش‌ها را از سطح «گفتار» به «عمل» تبدیل می‌کند و باعث می‌شود فرزندان این صفات را نه تنها بشنوند، بلکه تجربه و درونی‌سازی کنند.

وقتی کودکان در فعالیت‌های جمعی خانواده مانند کمک به دیگران، رسیدگی به نیازمندان، همیاری در کارهای خانه حضور دارند، ایثار و مسئولیت‌پذیری را از نزدیک لمس می‌کنند. تجربه عملی، اثربخشی عمیق‌تری از توصیه‌ها دارد. مشارکت خانوادگی باعث می‌شود کودکان احساس کنند بخشی از یک «واحد معنادار» هستند. این احساس تعلق، آنان را در برابر مشکلات مقاوم‌تر می‌کند؛ فردی که پیوند عاطفی قوی با خانواده دارد، در سختی‌ها کمتر احساس تنهایی کرده و انگیزه بیشتری برای پایداری نشان می‌دهد.

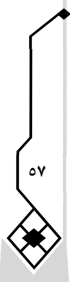
کودکان در فعالیت‌های مشارکتی، رفتار والدین را در شرایط واقعی مشاهده می‌کنند: شیوه برخورد با مشکلات، نحوه کمک کردن، صبر در سختی‌ها و رعایت حقوق دیگران. این الگوهای رفتاری، تأثیر مستقیم بر شکل‌گیری صفات اخلاقی فرزندان دارند. قرآن هم به سبقت گرفتن در کارهای نیک سفارش نموده: «لِكُلِّ وَجْهَةٌ لَّهُ مَوْلًیٰهَا فَأَسْتَبْشِرُوا الْخَيْرَاتِ؛ و برای هر (امتی) قبله‌ای است که به آن روی می‌آورد؛ پس در کارهای نیک بر یکدیگر سبقت گیرید.» (بقره، ۱۴۸) این آیه با تشویق به رقابت در کارهای خیر، مفهوم سبقت گرفتن در مسئولیت‌های مثبت و ایثار را بیان می‌کند. این می‌تواند تشویقی برای کودکان باشد تا در کمک به دیگران و انجام وظایف پیش قدم باشند.

همچنین خداوند در قرآن بارها بر نیکی به والدین و احترام به آنان تأکید کرده است (اسراء، ۲۳-۲۴). این خود نوعی مسئولیت‌پذیری در قبال خانواده است که می‌تواند به شکل‌گیری روحیه ایثار در کودکان کمک کند. دادن مسئولیت‌های کوچک و مشارکت در تصمیم‌گیری‌های خانوادگی باعث می‌شود کودکان احساس ارزشمندی و توانمندی کنند. فردی که به قابلیت‌های خود باور دارد، در مواجهه با مشکلات کمتر تسلیم می‌شود و برای کمک به دیگران پیش قدم است.

د: الگوپذیری مشاهده‌ای

مشاهده‌ی روحیه‌ی ایثار، مقاومت و پایداری در والدین می‌تواند اثر عمیقی بر شکل‌گیری شخصیت و سبک زندگی کودکان بگذارد. این تأثیرها هم در حوزه‌ی هیجانی و اخلاقی دیده می‌شود و هم در شکل‌گیری مهارت‌های اجتماعی و شیوه‌ی مواجهه با چالش‌ها. کودک بیش از آن که با نصیحت تربیت شود، با مشاهده رفتار والدین شکل می‌گیرد.

«ریشه بسیاری از ناسازگاری‌ها و انحرافات و نیز کجروی‌های افراد در دوران بزرگسالی را باید ناشی از دوران کودکی و متأثر از روش غلط تربیتی والدین و مربیان دانست. رفتارهای ناصواب و اشتباهات مسئولان تربیتی درس‌های بدی برای کودکان ما و سبب زحمت یک عمر برای آنهاست. جنبه‌هایی چون مهرورزی یا بی‌مهری، خشونت یا لطف، بد زبانی و یا سخنگوئی والدین از روی منطق و صواب در ساختن سرنوشت کودکان بی‌اثر نیست». (معاونت تبلیغات و

ارتباطات اسلامی، ۱۳۹۱، ص ۶) «وقتی فرزندان فداکاری و ایثار والدین در طول دوران زندگی خود را با تمام وجودش حس می‌کند؛ دورانی که باید به تمام نیازهای کودک پاسخ بگوید که هیچ‌گونه قدرتی برای بیان نیازهای خود ندارد. از نظافت فرزند و تأمین غذای او که از شیر جان مادر گرفته می‌شود، ناخودآگاه حس ایثار و از خودگذشتگی در درونش ریشه می‌دواند.» (مکارم شیرازی، ۱۳۷۹، ج ۲۱، صص ۳۲۶-۳۲۷)

با مشاهده و مقایسه رفتار و نگرش‌های والدین و فرزندان مسلم گردیده است هرآنچه کودکان از لحظه تولد از اطرافیان خود به ویژه والدین مشاهده نموده متناسب با رشد جسمی و روحی خود بروز می‌دهند. لذا «بیشتر افکار و عادات و آداب و رسوم و نگرش‌ها و جهان بینی حاکم بر افکار فرد، ریشه در فرهنگ و جهان بینی والدین داشته و رفتارهای فردی و اجتماعی هر فردی مرهون نوع تربیت و دیدگاه‌های والدین می‌باشد. با پاسخ به سوالاتی که چرا کودکی در دوسالگی می‌رقصد و دست می‌زند، در حالی که هنوز فاقد مهارت‌های حرکتی کافی می‌باشد. چرا دختر بچه دیگری در پنج سالگی جلوی میز آرایش مادر، خود را آرایش می‌کند، کودکی دیگر در سه سالگی ترانه می‌خواند با اینکه فاقد مهارت‌های گفتاری لازم می‌باشد. یا اینکه چرا در نسل دوم و بیشتر نسل سوم رفتار غیرت-ورزی مردان رو به خاموشی است به دلیل این تفاوت‌ها و مشابهت رفتاری والدین با فرزندان چیزی جز یادگیری مشاهده‌ای و تقلید و الگوگزینی و شکل‌گیری کودک براساس رفتارها و عقاید و باورهای والدین مخصوصاً مادر و تا حدّ قابل توجهی

اطرافیان کودک نمی‌تواند باشد. چراکه کودک تا یازده سالگی بیشتر تحت تأثیر والدین و اطرافیان خود می‌باشد تا گروه همسالان یا رسانه‌های گروهی، هرچند بعد از این دوره نیز در همانندی با همسالان و رسانه‌ها تربیت اولیه کودک اثر تعیین کننده در نوع الگوپذیری کودک دارد.» (جی آلن؛ مارتا، ۱۳۷۱، صص ۷۵-۷۳)

کودکان رفتاری را که مشاهده می‌کنند صحیح‌ترین الگو قلمداد می‌کنند. دیدن ایثار و مقاومت در والدین می‌تواند درونی‌سازی این رفتارها را تسهیل کند. والدینی که در برابر سختی‌ها ایستادگی نشان می‌دهند، به کودکان یاد می‌دهند استرس و مشکل پایان مسیر نیست و می‌توان آن را مدیریت کرد. همچنین ایثار والدین نشان می‌دهد که توجه به دیگران ارزشمند است، در نتیجه احساس مسئولیت‌پذیری اجتماعی و خانوادگی در کودکان رشد می‌کند. کودکی که شاهد مقاومت والدین در برابر مشکلات است، این پیام را دریافت می‌کند که خانواده یک «پناهگاه پایدار» است و با دیدن ارزش‌گذاری برای یکدیگر ممکن است کودک به حس «وظیفه‌مند بودن همیشگی» یا «نادیده گرفتن نیازهای خود» عادت کند. لذا مقاومت والدین باید همراه با بیان احساسات سالم باشد؛ یعنی کودک بفهمد که مقاومت به معنای انکار درد نیست و بهترین حالت زمانی است که پدر و مادر تعادل را میان ایثار برای خانواده و مراقبت از خود برقرار کنند.

نتیجه‌گیری

آنچه از مطالب بیان شده در مقاله پیش‌رو با عنوان نسل امروز، الگوی تربیت و

ایثار و مقاومت برداشت می شود این است که خانواده تاثیر مستقیم و عمیقی در شکل گیری شخصیت فرزند در به دست آوردن دو ویژگی ایثار و مقاومت دارند؛ چراکه کودکان بهترین الگو برای خود را در این سنین والدین و در نتیجه روابط و رفتار والدین می دانند.

تأثیر روابط پدر و مادر در خانه به لحاظ ایثار و تحمل سختی و داشتن روحیه مقاوم در زندگی در تقویت و رشد روحیه ایثار و مقاومت در کودک نقش مهمی دارد. نقش باورها و ارزش های خانواده در زمینه روحیه ایثار و مقاومت هم سبب تربیت فرزندان با گذشت و مقاوم در سختی ها می شود، ایجاد فرصت های مشارکت خانوادگی به صورت عملی ایثار و مقاومت را در کودکان بالا برده و تقویت می کند و از آنجا که کودکان هر رفتاری را که از والدین ببینند الگومی گیرند. لذا الگوپذیری مشاهده ای از جمله مواردی است که در شکل گیری صفات ایثار و مقاومت و سبک زندگی کودکان موثر است.

منابع و مآخذ

۱. ابن اثیر، (۱۴۱۸ق)، النهایه فی غریب الحدیث، بیروت، دارالکتب-العلمیه.
۲. ابن مسکویه، احمد بن محمد (۱۴۲۶ق)، تهذیب الأخلاق و تطهیر الاعراق، قم، طلعه نور.
۳. اداره امور تبلیغی (۱۳۶۲)، اعتیاد ره آورد استعمار، اداره کل تبلیغات و انتشارات.
۴. باقری، خسرو (۱۳۷۹) نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، انتشارات مدرسه.
۵. بروجردی، آقا حسین (۱۳۸۶ش)، جامع احادیث الشیعه، تهران، انتشارات فرهنگ سبز.
۶. حسینی نژاد، سید مجتبی (۱۴۰۰)، پژوهشنامه تربیت دینی فرزندان: نقش مادر در عفت دختران، نقش مادر در تربیت دینی فرزندان، قم، اثر قلم.
۷. جی آلن، مارلت؛ مارتا، پری، ترجمه رضا مهجور (۱۳۷۱)، نقش تربیتی والدین و رسانه های گروهی.
۸. دهخدا، علی اکبر (۱۳۷۳ش)، لغت نامه دهخدا، تهران، روزنه.
۹. رازی، محمد بن ابی بکر (۱۴۱۵ق)، مختار الصحاح، بیروت، دارالکتب-العلمیه.
۱۰. زبیدی، محمد مرتضی (۱۳۰۶ق)، تاج العروس، بیروت، مکتبه الحیاة.
۱۱. شعاری نژاد، علی اکبر (۱۳۷۸)، روانشناسی عمومی، نشر دوران،
۱۲. طباطبایی، سید محمد حسین (۱۳۷۱ش)، المیزان فی تفسیر القرآن، قم، اسماعیلیان.
۱۳. طریحی، فخرالدین (۱۴۰۸ق)، مجمع البحرین، بیروت، مکتب النشر-

الثقافة الإسلامية.

۱۴. عرفانی، نصرالله؛ صفایی، صفی الله (۱۳۸۹)، «فرهنگ ایثار و موانع و راهکارهای ترویج شهادت در جامعه»، مجموعه مقالات ایثار و شهادت.
۱۵. عزیزی، علیرضا، اکبرشاهی، رافعه (۱۴۰۲)، «ارتقاء فرهنگ ایثار و شهادت در بین نسل جوان»، دوفصلنامه شاهد اندیشه، شماره ۲.
۱۶. فراهیدی، خلیل بن احمد (۱۴۰۹ق)، ترتیب کتاب العین، بیروت: مؤسسة الأعلمی للمطبوعات.
۱۷. فیروزآبادی، محمد بن یعقوب (۱۴۲۴ق)، القاموس المحيط، بیروت، دار-احیاء التراث العربی.
۱۸. قهرمانی، محمد و همکاران (۱۳۸۸)، «جهانی شدن، فرهنگ و برنامه-ریزی آموزشی»، ماهنامه مهندسی فرهنگی، شماره ۳۳ و ۳۶.
۱۹. لويس معلوف (۱۳۷۳ش)، المنجد فی اللغة، بیروت، دارالمشرق.
۲۰. مجلسی، محمدباقر (۱۴۰۳ق)، بحار الانوار، بیروت، داراحیاء التراث.
۲۱. مکارم شیرازی، ناصر (۱۳۷۹)، تفسیر نمونه، قم، دارالکتب الاسلامیه.
۲۲. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامي (۱۳۹۱)، برای فرزندانمان چگونه الگوباشیم؟، مشهد: انتشارات قدس رضوي.
۲۳. نراقی، مهدی (۱۳۸۱)، جامع السعادت، قم، دارالتفسیر.
۲۴. نوروزی خیابانی، مهدی (۱۳۸۷ش)، فرهنگ جامع لغات و اصطلاحات سیاسی، تهران، نشرنی.
۲۵. وطنی، منصوره (۱۳۸۹)، نقش تربیتی والدین و رسانه های گروهی در الگوپذیری نوجوانان و جوانان، قم: منصوره وطنی.